

5^{de} zondag vasten C

Joh. 8, 1-11

In de veertigdagentijd is de barmhartigheid iets wat als een soort refrein iedere keer terugkomt. Twee weken terug hoorden we over de vijgenboom die geen vruchten draagt maar toch op geduld kan rekenen, of denk aan de beroemde parabel van vorige zondag: de verloren zoon.

Vandaag krijgen we daar weer een staaltje van. Een vrouw is betrapt op overspel en de wet was dan heel duidelijk: stenigen. Men brengt ze bij Jezus met de bedoeling nog een tweede slachtoffer te maken: Jezus. Want als Hij toestemt in dat vonnis is Hij zijn populariteit kwijt en zijn ze van die lastpost af. Als Hij niet toestemt met de steniging kunnen ze Hem beschuldigen dat Hij zomaar alles goed vindt. In feite misbruiken ze die vrouw dus om Jezus een hak te kunnen zetten.

Nu lukt dat uiteindelijk niet, omdat Jezus hun als het ware een spiegel voorhoudt en zegt dat ze misschien beter eerst eens naar zichzelf kijken voor ze anderen beschuldigend aanwijzen. Hij zet de schriftgeleerden en Farizeeën dus op hun nummer. En Hij doet nog iets anders: Hij vergeeft die vrouw, Hij betoont barmhartigheid.

Nu is dat laatste in zekere zin iets gevaarlijk of lastig. Want het kan gezien worden als “alles toedekken met de mantel der liefde”, en dat is lang niet altijd de juiste oplossing. Zachte heelmeesters maken immers stinkende wonden. Wat fout is, is fout en mag zo ook genoemd worden. Maar hoe past daar dan barmhartigheid in?

Om iets van barmhartigheid te begrijpen moet ge eigenlijk kunnen borduren. En dan bedoel ik dit: als ge de achterkant van een borduurwerk ziet, dan lopen er allemaal draden kriskras door elkaar. Het is niet echt mooi en het is ook niet duidelijk waar die allemaal voor dienen. Dat kunt ge pas begrijpen als ge het borduurwerk omdraait en de voorkant ziet.

Zo is het soms ook met wat we om ons heen zien gebeuren. Het komt voor dat mensen dingen doen die, louter zakelijk bekeken, niet goed zijn. Maar voor we daarover oordelen doen we er goed aan alle kanten te bekijken. En dan kan het gebeuren dat ge tot de conclusie komt: dit is misschien niet goed, maar gezien de omstandigheden wel het best haalbare.

Een voorbeeldje. Jaren terug is een collega in Lourdes en er komt een koppeltje bij hem om te biechten. Ze hadden kort daarvoor het geloof herontdekt na een leven zonder God of gebod. Ze vertellen hem dat ze een noeven hadden gehouden om een goede biecht te kunnen spreken: ze waren 9 dagen achter elkaar te Communie is geweest.

Strikt genomen had die collega toen moeten zeggen: dan hebt u er een biechtpunt bij, want dat zijn dan 9 heiligschennende Communies geweest: jullie hebben de volgorde omgedraaid. Maar dat heeft hij niet gezegd: dat plantje van

het geloof was nog zo teer, was net aan het groeien. Dan is het niet goed om het als het ware met geweld naar boven te trekken. Er bestaat ook zoiets als groeiend inzicht.

Wees dus voorzichtig met uw oordeel over anderen. Het zou zomaar kunnen dat, als ge alles zou overzien, ge net als de honderdman onder het kruis uw hand voor de mond zou slaan en zou zwijgen in plaats van een oordeel uit te spreken. Verder hebt ge ook een groot geloof nodig om barmhartig te kunnen zijn: er is een zekere zachtheid nodig en begrip, geduld en hoop voor de toekomst. De schriftgeleerden en Farizeeën beriepen zich op de wet. Die was gebeiteld in harde steen. Zo gaat dat dikwijls met wetten: die staan zwart op wit, en daartussen bestaat niets anders. Jezus daarentegen schreef in het zand. Dat is veel zachter en ge kunt gemakkelijk uitwissen wat ge geschreven hebt. Dat is een hemelsbreed verschil.

Eigenlijk komt het hierop neer: voor ge een mens beoordeelt of veroordeelt naar zijn daden, kijk eerst eens in zijn hart. Misschien ontdekt ge daar dan wel het grote verlangen goed te zijn en goed te doen. En ook al komt dat lang niet altijd evengoed naar buiten: dat verlangen is van enorm belang. Dat vormt namelijk de voorwaarde om barmhartigheid te ondervinden.

Misschien zouden we heel simpel kunnen zeggen: de schriftgeleerden en Farizeeën maken zich vooral zorgen over de naleving van de wet en handelen daarnaar: rechtvaardig, maar streng. Jezus maakt zich vooral zorgen over de redding van mensen en ze terug op het goede spoor krijgen: barmhartig en met geduld.

En gelukkig voor ieder van ons, is dat laatste de weg die God nog altijd bewandelt. Anders hadden we misschien allemaal al wel een steen tegen ons hoofd gehad... Amen.

Johan Goris, pastoor